I NSW 200/25

POSTANOWIENIE

Dnia 18 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)
SSN Adam Redzik
SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego M. R.
przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych 18 czerwca 2025 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

UZASADNIENIE

M. R. (dalej także: Wnosząca protest) 6 czerwca 2025 r. (data stempla pocztowego) wniosła protest dotyczący wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej (dalej także: Prezydenta RP). Wnosząca protest wniosła o powtórzenie wyborów prezydenckich 2025 r. Powyższy wniosek Wnosząca protest oparła na zarzucie łamania „praw obywatelskich gwarantowanych w konstytucji: - ustalenie konieczności zebrania 100 tys. wpisów poparcia po rejestracji kandydata, - nękania mnie i blokowanie działania sprzętów (komputer, drukarka, pralka, komórki)”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 321 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. z 2025 r., poz. 365; dalej: „k.wyb.”) protest przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej wnosi się na piśmie do Sądu Najwyższego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia podania wyników wyborów do publicznej wiadomości przez Państwową Komisję Wyborczą. Nadanie w tym terminie protestu w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe jest równoznaczne z wniesieniem go do Sądu Najwyższego.

Materialnoprawne podstawy protestu wyborczego określone są w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb. zgodnie z którym przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1) dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub

2) naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Zgodnie z dyspozycją art. 322 § 1 k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniający warunków formalnych.

Protest wyborczy jako pierwsze pismo procesowe w sprawie powinien odpowiadać warunkom formalnym określonym w art. 126 i nast. k.p.c. Niezbędne jest zatem, aby protest wyborczy zawierał: 1. oznaczenie podmiotu wnoszącego protest z podaniem jego adresu i numeru PESEL; 2. oznaczenie, w którym z obwodów do głosowania na obszarze danego okręgu wyborczego w spisie wyborców było umieszczone imię i nazwisko wnoszącego protest – jeżeli protest wnosi wyborca; 3. oznaczenie pełnomocnika wraz ze wskazaniem jego adresu – jeżeli został ustanowiony; 4. wniosek o stwierdzenie nieważności wyborów/wyborów w danym okręgu wyborczym/wyboru posła/wyboru senatora; 5. zarzuty; przedstawienie lub wskazanie dowodów, na których oparto zarzuty; 7. uzasadnienie zarzutów; 8. własnoręczny podpis skarżącego lub jego pełnomocnika. Ponadto, jeśli protest wyborczy składa osoba przebywająca za granicą lub na polskim statku morskim protest musi dodatkowo zawierać

oznaczenie pełnomocnika zamieszkałego w Polsce lub pełnomocnika do doręczeń zamieszkałego w Polsce wraz ze wskazaniem ich adresów.

Sąd Najwyższy uchwałą z 25 października 2023 r., I NZP 8/23, której nadano moc zasady prawnej, jednoznacznie stwierdził, że „w postępowaniach zainicjowanych protestami przeciwko ważności wyborów: do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (tekst jedn. Dz.U. 2022, poz. 1277, ze zm.), a także w postępowaniu zainicjowanym protestem przeciwko ważności referendum, o którym mowa w ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (tekst jedn. Dz.U. 2020, poz. 851, ze zm.), nie mają zastosowania przepisy art. 130 § 1-2 oraz art. 1301a § 1-3 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1550, ze zm.)”. W sprawach dotyczących protestów wyborczych nie wzywa się zatem wnoszących protest do uzupełnienia braku formalnego pisma (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 czerwca 2025 r. I NSW 36/25).

W niniejszej sprawie Wnosząca protest w treści pisma nie wskazała numeru PESEL, co skutkuje koniecznością przyjęcia, że wywiedzione do Sądu Najwyższego pismo procesowe obarczone jest nieusuwalnym brakiem formalnym.

Niezależnie podkreślić należy, że wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty. Zestawienie tego przepisu o charakterze procesowym, z materialnoprawnymi podstawami protestu wyborczego nie pozostawia wątpliwości, że w proteście wyborczym można podnieść tylko takie zarzuty, które przewiduje Kodeks wyborczy. Niniejszy protest wykracza natomiast poza zakres materialnoprawnych podstaw protestu wyborczego określonych w art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb., nie podniesiono w nim bowiem ani zarzutów dotyczących dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów, ani nie podniesiono w nim zarzutu naruszenia

przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów. W związku z tym również z tej przyczyny protest należało pozostawić bez dalszego biegu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy, na podstawie art. 322 § 1 zd. 1 k.wyb. w zw. z art. 321 § 3 k.wyb., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Adam Redzik Paweł Wojciechowski Aleksander Stępkowski

[r.g.]